

**COLEGIUL DE CRIMINOLOGIE,
ADMINISTRARE ȘI DREPT „VALERIU BUJOR”
CATEDRA DE DISCIPLINE JURIDICE ȘI ADMINISTRATIVE**

**CURRICULUM DISCIPLINAR
DREPT PRIVAT ROMAN**

**SPECIALITATEA 42110 – JURISPRUDENȚĂ
CALIFICAREA 341105 – GREFIER**

Autor(i):

Recenzent(ți):

Adresa Curriculumului în internet:

APROBAT

Consiliul profesoral, proces-verbal nr. ____
din _____ 2021

Chișinău, 2021

STANDARD CURRICULAR

I. PRELIMINARII	3
II. MOTIVAȚIA ȘI UTILITATEA DISCIPLINEI PENTRU DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ.....	3
III. COMPETENȚELE PROFESIONALE SPECIFICE DISCIPLINEI	3
IV. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI	4
V. UNITĂȚILE DE ÎNVĂȚARE	4
VI. REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR PE UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE	5
VII. STUDIU INDIVIDUAL GHIDAT DE PROFESOR.....	5
VIII. LUCRĂRILE DE LABORATOR RECOMANDATE.....	6
IX. SUGESTII METODOLOGICE.....	6
X. SUGESTII DE EVALUARE A COMPETENȚELOR PROFESIONALE.....	7
XI. RESURSELE NECESARE PENTRU DESFĂȘURAREA PROCESULUI DE STUDII.....	8
XII. RESURSELE DIDACTICE RECOMANDATE ELEVILOR	8

I. PRELIMINARII

Drept privat roman reprezintă o disciplină necesară elevilor anului I în materia dreptului roman, deoarece acest studiu familiarizează elevii cu trecutul istoric al civilizației romane care și-au format un stil de viață specific regiunii și poziției geografice.

Obiectivele cursului constau în identificarea și definirea cunoștințelor în materia istorico-juridică în scopul cunoașterii dreptului roman privat care a stat la baza științelor juridice. Explicarea, reprezentarea și structurarea fenomenului de dezvoltare a statului și dreptului în contextul dezvoltării sociale întregre.

Studierea și gruparea etapelor comparative a evoluției și modernizării statului și dreptului. Clasificarea, compararea și argumentarea cunoștințelor obținute în cadrul studiului comparat al diferitor etape de evoluție a statului și dreptului.

Curriculumul la disciplina vizată reprezintă un aspect inovator al învățământului. El se axează pe trei niveluri comportamentale, cu un grad divers de complexitate: *cunoaștere*, *aplicare*, *integrare*. Nivelul *cunoaștere* presupune acumularea cunoștințelor teoretice, formarea bazei conceptuale în domeniul respectiv. *Aplicarea* presupune formarea abilităților tipice disciplinei vizate, dezvoltarea capacităților. *Integrarea* presupune formarea capacității de transfer al cunoștințelor teoretice și al abilităților practice. Nivelul *comportamental* de integrare constituie finalitatea procesului de învățământ la disciplina vizată, formată prin realizarea obiectivelor de cunoaștere și aplicare. Astfel conceput, curriculumul reprezintă fațeta incipientă a oricărei discipline, prezentându-se elevului, dar și profesorului, ca un program de activitate propriu.

II. MOTIVAȚIA ȘI UTILITATEA DISCIPLINEI PENTRU DEZVOLTAREA PROFESIONALĂ

Conținuturile unității de curs contribuie la realizarea unui caracter formativ al viitorilor specialiști în domeniul de formare profesională – Jurisprudență. Ținând cont de faptul că elevii au studiat istoria universală a statului și dreptului, și anume formarea statului și dreptului roman, totuși materia dreptului (juridică) la romani rămâne o latură mai slab studiată. De aceea, disciplina în cauză s-a dovedit a fi una din modalitățile de informare a elevilor cu privire la: cunoașterea terminologiei juridice, creație a romanilor; înțelegerea sensurilor proprii fiecărei categorii și fiecărui concept juridic; studierea principiilor fundamentale și a regulilor de drept; interpretarea corectă a textelor juridice romane și a oricărui text juridic în general; cunoașterea instituțiilor juridice romane în procesul apariției și evoluției lor istorice.

Totodată acest curs creează bază de studiu pentru reținerea disciplinelor de specialitate în materia dreptului, prin faptul că deja se vor cunoaște noțiuni de bază, semnele specifice de organizare a procedurii de judecată, formele de incriminare a crimelor și pedepselor, dreptul de proprietate, dreptul obligațiilor, dreptul familiei cât și dreptul succesoral.

III. COMPETENȚELE PROFESIONALE SPECIFICE DISCIPLINEI

Competențele profesionale specifice disciplinei sunt:

CS1. Utilizarea adecvată a noțiunilor specifice cadrului teoretic ce vizează domeniul dreptului privat roman.

CS2. Cunoașterea instituțiilor dreptului privat roman și esența normelor juridice ce le reglementează.

CS3. Elaborarea proiectelor de cercetare științifică în domeniul dreptului roman.

CS4. Elaborarea strategiei metodice asupra structurii informaționale specifice disciplinelor juridice.

CS5. Compararea situații de aplicare a legilor romane în trecut cu cele din prezent în baza cunoștințelor acumulate și impactul lor asupra dreptului contemporan.

IV. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Semestrul	Numărul de ore			Modalitatea de evaluare	Numărul de credite	
	Total	Contact direct				
		Prelegeri	Practică/ Seminar			
I	60	20	10	30	Examen	2

V. UNITĂȚILE DE ÎNVĂȚARE

Unitatea de competență	Unitatea de conținut
1. Noțiunea, obiectul și importanța dreptului privat roman	
UC1. Familiarizarea elevilor cu reglementările legale ale dreptului privat roman: Determinarea normelor religioase, morale și de drept; Explicarea modalității de divizare a dreptului roman în drept public și privat	1.1. Considerațiile generale privind dreptul privat roman: definiția; normele religioase, morale și de drept; școlile de drept. 1.2. Obiectul dreptului privat roman. Divizarea dreptului roman în drept public și privat
2. Izvoarele dreptului privat roman	
UC2. Determinarea izvoarelor formale ale dreptului privat roman: Caracteristica izvoarelor (obiceiul, legea, hotărârile senatului, constituțiile imperiale, edictele magistraților, jurisprudența).	2.1. Noțiunea de izvor de drept: izvoarele formale ale dreptului privat roman, obiceiul, legea, hotărârile senatului, constituțiile imperiale, edictele magistraților, jurisprudența. 2.2. Codificația lui Iustinian.
3. Procedura civilă romană	
UC3. Evidențierea asemănărilor și deosebirilor dintre procedurile judiciare romane; - argumentarea premiselor care au determinat înlocuirea unei proceduri judiciare cu altele.	3.1. Noțiuni generale privind procedura civilă romană. 3.2. Procedura legisacțiunilor. 3.3. Procedura formulară, extraordinară.
4. Persoanele	
UC4. Definierea corectă a termenului de persoană și capacitatea juridică a acesteia. Caracterizarea statutului juridic al cetățenilor romani, al latinilor, peregrinilor, sclavilor, dezrobiților, colonilor.	4.1. Capacitatea juridică a persoanelor. 4.2. Statutul juridic al cetățenilor romani, latinilor și peregrinilor. 4.3. Statutul juridic al sclavilor, al dezrobiților, al colonilor.
5. Raporturile juridice familiale	
UC5. Identificarea trăsăturilor caracteristice ale familiei romane: identificarea categoriilor de rudenie, compararea tipurilor de căsătorie, determinarea scopului tutelei.	5.1. Noțiunea și trăsăturile caracteristice ale familiei romane. Rudenia agnată și cognată. 5.2. Căsătoria în Dreptul privat roman. 5.3. Puterea părintească (patria potestas), tutela și curatela.
6. Succesiunea și categoriile ei	
UC6. Identificarea formelor de moștenire; Caracterizarea moștenirii legale și testamentare.	6.1. Noțiuni generale despre dreptul succesoral. Noțiunea de moștenire. 6.2. Moștenirea legală, testamentară.

VI. REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR PE UNITĂȚI DE ÎNVĂȚARE

Nr. crt.	Unități de învățare	Numărul de ore			
		Total	Contact direct		Lucrul individual
			Prelegeri	Practică/Seminar	
1	Noțiunea, obiectul și importanța dreptului privat roman	10	3	1	6
2	Izvoarele dreptului privat roman	8	4	2	4
3	Procedura civilă romană	10	6	2	4
4	Persoanele	12	8	2	6
5	Raporturile juridice familiale	11	7	2	5
6	Succesiunea și categoriile ei	9	6	1	5
Total		60	20	10	30

VII. STUDIU INDIVIDUAL GHIDAT DE PROFESOR

Materii pentru studiul individual	Produce de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
1. Noțiunea, obiectul și importanța dreptului privat roman			
Considerațiile generale privind dreptul privat roman	Referat: Drept privat roman-scurt istoric	Prezentarea referatului	Săptămâna 2
2. Izvoarele dreptului privat roman			
Izvoarele formale ale Dreptului privat roman	Broșură: Caracterizarea izvoarelor: obiceiul; legea; hotărârile senatului; constituțiile imperiale; edictele magistraților; jurisprudența	Prezentarea broșurii	Săptămâna 4
3. Procedura civilă romană			
Noțiuni generale privind procedura civilă romană	Graficul T. Criteriile de clasificare a științelor, în general, și a celor juridice în special	Comunicare orală	Săptămâna 6
4. Persoanele			
Statutul juridic al cetățenilor romani, latinilor și peregrinilor. Statutul juridic al sclavilor, al dezrobiților, al colonilor	Proiect de grup: Statutul juridic al cetățenilor romani, latinilor, peregrinilor, sclavilor, al dezrobiților, al colonilor	Prezentare Power-Point	Săptămâna 8
5. Raporturile juridice familiale			
Căsătoria în Dreptul privat roman	Proiect Power-Point. Căsătoria în Dreptul privat roman. Puterea părintească (patria potestas), tutela și curatela	Prezentare Power-Point	Săptămâna 10
6. Succesiunea și categoriile ei			
Moștenirea legală, testamentară	Power-Point: Moștenirea legală și testamentară	Prezentarea Power-Point	Săptămâna 12
	Întocmirea testamentului	Prezentarea testamentului	Săptămâna 14

VIII. LUCRĂRILE DE LABORATOR RECOMANDATE

1. Codificația lui Iustinian: premisele codificației, procesul de realizare a codificației, structura și conținutul părților componente ale codificației, importanța codificației lui Iustinian pentru Dreptul privat roman.
2. Influența Dreptului privat roman asupra formării sistemelor de drept ale țărilor Europei continentale (Recepția Dreptului privat roman).
3. Formarea dreptului românesc sub influența dreptului privat roman.
4. Statutul juridic al diferitor categorii de persoane.
5. Dobândirea și apărarea dreptului de proprietate.
6. Obligațiile delictuale și quasidelictuale.

IX. SUGESTII METODOLOGICE

În cadrul activităților organizate la ore, elevii și cadrele didactice utilizează practic diverse strategii de învățare, menite să formeze competențe de comunicare eficientă, de creare a unor relații de succes, de explorare a resurselor personale și a carierei. Procesul didactic se focalizează atât pe asimilarea de cunoștințe și abilitați specific unității de curs, cât și pe folosirea mecanismelor învățării conștiente și eficiente, pe care elevii să le aplice și în diferite contexte de viață, nu doar în cadrul instituției de învățământ, ci și în soluționarea problemelor comunității.

Metodele și tehnicile recomandate în activitatea didactică la lecțiile de *Drept privat roman* sunt cele care contribuie la dezvoltarea gândirii critice, la promovarea învățării prin cooperare și colaborare. Învățând să colaboreze cu alții în rezolvarea problemelor, elevii constată că scopurile personale ale fiecăruia pot fi realizate prin munca în echipă, că succesul grupului depinde de contribuția fiecărui membru al său. Strategia didactică devine instrumentarul ce realizează conexiunea efortului profesorului și elevului în vederea realizării finalităților doar într-un context educațional favorabil, pe care trebuie să-l creeze profesorul. În predarea disciplinei *Drept privat roman* este oportun a folosi următoarele metode participativ – active:

Proiectul – cercetare orientată spre un scop bine precizat, care este realizată prin îmbinarea cunoștințelor teoretice cu activitatea practică, finalizate cu un produs, sau serviciu.

Proiectul poate fi individual sau de grup și se recomandă la studierea următoarelor unități de conținut:

- Statutul juridic al cetățenilor romani, latinilor și peregrinilor.
- Statutul juridic al sclavilor, al dezrobiților, al colonilor.
- Căsătoria în *Dreptul privat roman*.

Studiul de caz – presupune confruntarea elevului cu o situație din viața reală („caz”) cu scopul de a observa, înțelege, interpreta sau chiar soluționa o situație. Un caz reflectă o situație tipică, reprezentativă și semnificativă pentru anumite stări de lucruri. Cerințele solicitate de la un studiu de caz: autenticitate, implică o situație-problemă, care cer un diagnostic sau o decizie; relevantă în raport cu obiectivele fixate; stimulativ pentru elevi.

Această metodă este recomandată la studierea următoarelor teme:

- Moștenirea legală, testamentară.
- Izvoarele formale ale *Dreptului privat roman*.

Exercițiile reprezintă executarea repetată, conștientă și sistematică a unor acțiuni, operații sau procedee în scopul formării deprinderilor practice și intelectuale sau a îmbunătățirii unei performanțe. Exercițiile pot fi de diferite tipuri: introductive, curente, de consolidare, de verificare, individuale, de grup, dirijate/ semidirijate/ creative. Pot fi aplicate ca procedee în majoritatea metodelor practicate.

Această metodă este recomandată la studierea următoarelor teme:

- Izvoarele formale ale *Dreptului privat roman*.

- Noțiuni generale privind procedura civilă romană.
- Considerațiile generale privind *Dreptul privat roman*.

X. SUGESTII DE EVALUARE A COMPETENȚELOR PROFESIONALE

Evaluarea în cadrul disciplinei *Drept privat roman* trebuie să se realizeze în mod preponderent ca evaluare continuă și formativă. Pentru o evaluare eficientă a performanțelor școlare în cadrul cursului, este necesar să se pună accent pe aprecierea proceselor de învățare, a competențelor achiziționate, a progresului realizat, a produselor activității elevilor, deoarece evaluarea competențelor are drept scop aprecierea a ceea ce a aplicat elevul și nu doar ceea ce a învățat.

Metode și tehnici de evaluare

Metode tradiționale: chestionare, lucrări scrise/ orale, lucrări practice, teste de cunoștințe, interogarea frontală.

Metode complementare: observarea sistematică a comportamentului elevilor (prin lista de evaluare, scara de clasificare, lista de verificare), portofoliul.

Prin metode tradiționale (obiectiv-directe) se va evalua:

- volumul de cunoștințe teoretice/ metodice de specialitate acumulate de elevi;
- capacitatea de analiză/ aplicare a cunoștințelor în activitatea practică;
- performanțele obținute în activitatea de învățare/ predare/ autoevaluare/ interevaluare.

Prin metode complementare (intuitiv-indirecte) vor fi evaluate:

- atitudinea elevilor față de profesia aleasă;
- activitatea extracurriculară a elevilor.

În dependență de funcțiile evaluării, pe parcursul studierii cursului se vor utiliza următoarele tipuri de evaluare:

1) *evaluarea inițială* organizată la începutul unei secvențe de instruire – estimarea șanselor de reușită a elevilor într-o secvență de instruire;

2) *evaluarea formativ-continuuă* – aprecierea/ înțelegerea modalităților de învățare a elevilor, detectarea dificultăților/ obstacolelor de învățare în cadrul lecțiilor;

3) *evaluarea sumativă* – aprecierea rezultatelor elevilor în cadrul controlului tematic al unui (sau mai multe) modul/ semestru;

4) *evaluarea la examen* – aprecierea cunoștințelor, deprinderilor și dexterităților elevilor pentru tot programul cursului studiat. Pentru evaluarea randamentului școlar, profesorul va utiliza diverse metode și tehnici de evaluare ca:

Nr. crt.	Produse pentru măsurarea competenței	Criterii de evaluare a produselor
1.	Proiect elaborat	<ul style="list-style-type: none"> – Validitatea proiectului – gradul în care acesta acoperă unitar și coerent, logic și argumentat tema propusă. – Completitudinea proiectului – felul în care au fost evidențiate conexiunile și perspectivele interdisciplinare ale temei, competențele și abilitățile de ordin teoretic și practic și maniera în care acestea servesc conținutului științific. – Elaborarea și structura proiectului – acuratețea, rigoarea și coerența demersului științific, logica și argumentarea ideilor, corectitudinea concluziilor. – Calitatea materialului folosit în realizarea proiectului, bogăția și varietatea surselor de informare, relevanța și actualitatea acestora, semnificația datelor colectate, etc. – Creativitatea – gradul de noutate pe care-l aduce proiectul în abordarea te-

		mei sau în soluționarea problemei.
2.	Referat	<ul style="list-style-type: none"> – Corespunderea referatului temei. – Profunzimea și completitudinea dezvoltării temei. – Adecvarea la conținutul surselor primare. – Coerența și logica expunerii. – Utilizarea dovezilor din sursele consultate. – Gradul de originalitate și de noutate. – Nivelul de erudiție. – Modul de structurare a lucrării. – Justificarea ipotezei legate de tema referatului. – Analiza în detaliu a fiecărei surse de documentare.
3.	Rezumat oral	<ul style="list-style-type: none"> – Expune tematica lucrării în cauză. – Utilizează formulări proprii, fără a distorsiona mesajul lucrării supuse rezumării. – Expunerea orală este concisă și structurată logic. – Folosește un limbaj bogat, adecvat tematicii lucrării în cauză. – Respectarea coeficientului de reducere a textului: 1/3 din textul inițial.

XI. RESURSELE NECESARE PENTRU DESFĂȘURAREA PROCESULUI DE STUDII

Inventarul tehnicilor tradiționale de instruire se reduce, în esență, la mijloace verbale, creta și tabla. Gama acestor mijloace s-a lărgit considerabil, înglobând aparatura audiovizuală (diapozitivul, filmul), incorporând calculatorul și internetul, ceea ce amplifică posibilitățile clasice. În cadrul lecțiilor, procesul de instruire va fi „asistat” tot mai mult de mijloace tehnice menite să înlesnească predarea și însușirea cunoștințelor și deprinderilor, cum ar fi:

- Prezentări PPT.
- Video.
- Pixuri.
- Fișe schematizate.
- Caiete.
- Flipchart.
- Legi.

XII. RESURSELE DIDACTICE RECOMANDATE ELEVILOR

Nr. crt.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/ accesată/ procurată resursa
1.	Cocoș Ș. <i>Drept roman. Curs universitar</i> . București, Editura ALL BECK, 2000	Biblioteca
2.	Molcuț E. <i>Drept privat roman. Note de curs. Curs universitar</i> . Ediția a II-a. București, Universul Juridic, 2003	Biblioteca
3.	Hanga V., Bob M.D. <i>Curs de drept privat roman</i> . Ediția a III-a. București, Universul juridic, 2009	Biblioteca
4.	Volcinschi V., Cojocari E. <i>Drept privat roman</i> . Chișinău, 2006	Biblioteca
5.	Suport de curs <i>Drept privat roman</i>	Profesor